

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จำแนกประชาชนตามเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และเขตการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และเขตการเลือกตั้งที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม แตกต่างกันไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จำนวน 3,690 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 361 คน โดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และเขตการเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 198 คน มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี จำนวน 144 คน หมู่บ้านที่อยู่อาศัยบ้านนาแกหมู่ที่ 8 จำนวน 97 คน และอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 192 คน
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการและอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านการจัดทำแผนงาน โครงการ รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาแผนพัฒนา และด้านการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย, ด้านการติดตามประเมินผล
3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย เขตการเลือกตั้ง แตกต่างกัน พบว่า
 - 3.1 ประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก จังหวัดนครพนม ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก ที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการ ด้านการจัดทำแผนงาน โครงการ ด้านการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และด้านการติดตาม ประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการตรวจสอบเนื้อหาแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาแก ที่มีเขตการเลือกตั้งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ได้แก่ เทศบาลควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก ได้มีการดำเนินการตามที่ประชาชนได้เสนอไว้ และส่งข้อมูล ไปยังทุกชุมชนในการร่วมตรวจสอบและมีความโปร่งใสในการทำงาน ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการนำปัญหาจากข้อเสนอแนะของประชาชนที่ได้จากการประชาคมท้องถิ่นในการจัดทำแผนมาจัดทำโครงการในเทศบัญญัติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการ เช่น มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ด้านการจัดทำ

แผนงาน โครงการ เช่น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหาของหมู่บ้าน/ตำบล เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขให้ตรงกับปัญหาและความต้องการ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาแผนพัฒนา เช่น มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาเทศบาล ต่อคณะกรรมการจัดทำแผน ด้านการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เช่น มีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเทศบาลที่ประกาศใช้แล้วว่า มีเนื้อหาถูกต้องตามที่สภาเทศบาลได้ให้ความเห็นชอบ ด้านการติดตามประเมินผล เช่น มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาโครงการที่เทศบาลทำไว้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อนุสิษฐ์ รัตนวิชัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ คารม คำพิฑูรย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น พบว่า การบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมมีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และเขตการเลือกตั้งที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมน้อย ในด้านการเลือกตั้งกิจกรรมในกลุ่มการเมือง การแสดงความคิดเห็น การร่วมกลุ่มผลประโยชน์ การแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมานเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ได้ดำเนินการทุกด้านอยู่ในระดับเดียวกัน โดยไม่ได้แยกหรือเน้นเพศชายหรือหญิง ซึ่งจะพบว่าในตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านและโดยรวมจะใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับเดียวกันทุกด้าน

2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า อายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ มังกร ศรีชะ โครตร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลกรณีศึกษา : ตำบลดงใหญ่ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาตำบล

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมถือเป็นเรื่องที่เทศบาลตำบลนาแกให้ความสำคัญจนผลการวิจัยโดยรวมอยู่ระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเทศบาลได้เน้นทุกอายุว่าจะต้องเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และมีตัวแทนของประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งทั้งในระดับประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล จึงอาจทำให้ผลการวิจัยไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของชุมชนในเทศบาลมีพื้นที่และลักษณะที่อยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเชื่อมโยงกันได้ในระดับประชาชนและเทศบาลได้ง่าย ไม่มีพื้นที่แยกออกห่างจากกัน

หรือมีตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลทั้งตามระเบียบ กฎหมายหรือทางปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา หรือหากพิจารณาจากตารางที่ 14 จะพบว่าทั้งรายด้านแต่ละด้านและโดยรวมจะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมที่ใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้ผลการวิจัยที่พบไม่แตกต่างกันได้

4. ประชาชนที่มีเขตเลือกตั้งแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตการเลือกตั้งใกล้เคียงกันเป็นกลุ่มเดียวกัน เทศบาลตำบลนาแกได้จัดประชุมและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมให้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้ผลการวิจัย ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแกด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

1.1.1 เทศบาลควรมีการส่งเสริมและผลักดันการมีส่วนร่วมการกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรเพื่อนำสู่การจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันระหว่างชุมชนและเทศบาล

1.1.2 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาเทศบาลมากยิ่งขึ้น

1.1.3 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือสาธารณะได้มีส่วนร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาล ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

1.2 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จำแนกประชาชนตามเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย และเขตการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน

1.2.1 ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น ประชุม อบรมหรือสัมมนา ประเด็นการตรวจสอบเนื้อหาแผนพัฒนาร่วมกันระหว่างหมู่บ้านหรือชุมชน เพราะยังมีความแตกต่างกัน

1.3 ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

1.3.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของประชาชนตามเพศ อายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัยและเขตการเลือกตั้ง

1.3.2 ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ตลอดจนมีโอกาสร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนามากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบเนื้อหาแผนพัฒนาเทศบาลตำบล ในเขตจังหวัดนครพนม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม